

Svar på Suvi Karhus och 22 andra ledamöters undertecknade motion om att se över Vandas vänorter

VD/1590/00.02.00.03/2022

RV/VK /EV/EJ/AP

Suvi Karhu och 22 andra ledamöter har lämnat in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vanda har 12 vänorter, av vilka 9 ligger i Europa. Vänortstraditionen i sin nuvarande form började under andra världskriget. Vandas vänortsrelationer med undantag av en har ingåtts före 1990-talet.

Den värld vi nu lever i har genomgått många omvälvningar sedan början av 2000-talet. En del stater har börjat gå i en totalitär riktning. Det är särskilt oroväckande om det finns stater som utför omfattande förtryck av minoriteter genom att inrätta omskolningsläger, misshandla, förfölja, tvinga till tvångsarbete och till och med låta utföra tvångssterilisering. För att inte tala om otaliga andra kränkningar av de mänskliga rättigheterna, till exempel vad gäller gästarbetarnas situation. Flera människorättsorganisationer och västländer har redan i flera års tid försökt lyfta fram dessa synnerligen grymma, systematiska och omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna.

Det finns exempel på fall i historien där vänortsrelationer har avslutats på grund av olika orsaker. Till exempel Nanjing avslutade år 2012 sin vänortsrelation med Nagoya, eftersom borgmästaren i Nagoya uttryckte sina åsikter om massmorden i Nanjing under andra världskriget. År 2013 avslutade städerna Milano, Venedig och Turin sina vänortsrelationer med S:t Petersburg, eftersom lagar som diskriminerar homosexuella trädde i kraft i Ryssland. År 2014 avslutade Prag sina vänortsrelationer med S:t Petersburg och Moskva, eftersom ryska styrkor invaderade Ukraina.

Även om vänortstraditionen har börjat avta, stöder EU vänortsverksamheten till och med genom finansiella projekt. Kommunförbundet är medlem i Europarådets kommun- och regionförvaltningskongress, och en av organets viktigaste uppgifter är att främja att vänortsrelationer ingås.

Vi ledamöter som undertecknat motionen föreslår att Vanda på nytt ser över sina vänortsrelationer, och eventuellt avslutar sina vänortsrelationer med sådana städer där staten och förvaltningen begår grova brott mot de mänskliga rättigheterna, och undersöker möjligheten att inom ramarna för EU:s projekt ingå nya vänortsrelationer t.ex. med nyare EU-länder och deras städer.”

Stadsfullmäktige 31.01.2022 § 17

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning konstaterar följande i sitt svar:

Vanda har i nuläget tio vänorter, av vilka åtta ligger i Europa. Vandas vänorter är Frankfurt (Oder, Tyskland), Huddinge (Sverige), Jinan (Kina), Lyngby-Taarbæk (Danmark), Matte Yehuda (Israel), Mladá

Boleslav (Tjeckien), regionen Rastatt (Tyskland), Salgótarján (Ungern), Słupsk (Polen) och Kineshma (Ryssland). Kommunerna har traditionellt sett inte varit utrikespolitiska aktörer, utan utrikespolitiken förs i samarbete med republikens president och statsrådet.

På grund av Rysslands anfall mot Ukraina 24.2.2022 har Kommunförbundet rekommenderat i mars 2022 att all vänortsverksamhet med ryska städer och kommuner avbryts och att man avstår från att inleda ny verksamhet. Kommunförbundet har också rekommenderat att nya projekt som främjar samarbetet med Ryssland inte inleds tills vidare. Kommunerna har ändå inte uppmanats att avsluta sina vänortsrelationer. Kommunförbundets rekommendation har beretts i samarbete med utrikesministeriet.

Vanda har inte utövat samarbete med den ryska vänorten Kineshma i över tio år, och därför kan vänortsverksamheten anses ha förfallit.

Vanda stad följer intensivt utrikesministeriets rekommendationer också när det gäller annat internationellt samarbete. Vanda deltar också i det nationella samarbetet inom vänortsverksamheten och är bland annat med i C21-städernas Kina-nätverk, där man utbyter erfarenheter om internationell verksamhet.

De nuvarande vänortsrelationerna har varit långvariga, från och med 1950-talet. Den senaste vänortsrelationen knöts år 2001. Vänortsrelationerna har alltså varit långvariga och de har ofta avslutats av Vanda stads vänorter främst på grund av att den aktiva kontakten avtagit eller i samband med kommunsammanslagningar.

Vänortsrelationer har ursprungligen inletts som ett fredsprojekt i Europa efter det andra världskriget. Genom verksamheten har man velat främja städernas och invånarnas relationer och upprätthålla en dialog på lokal nivå och mellan människorna. Vanda stad deltar bland annat i skolsamarbeten med vänorterna, i form av lägerresor för barn och unga och kultursamarbete. Dessutom har organisationer och vänföreningar som är verksamma i städerna samarbetat med varandra. Vänortsverksamheten har också möjliggjort kontakten mellan olika företag i städerna. Med hjälp av vänortssamarbetet är det möjligt att knyta kontakter och förverkliga exportmöjligheter som annars inte skulle vara så lätta att upprätta. Under coronapandemin har vänortsverksamheten ordnats i mindre omfattning, eftersom det inte varit möjligt att resa, men kontakten på distans har upprätthållits.

Såsom det konstateras i fullmäktigemotionen har samarbetet mellan vänorterna minskat jämfört med tidigare decennier. Vanda har aktiva vänortsrelationer, men utöver dessa också vänorter med vilka det inte längre funnits ett behov av samarbete. Nuförtiden är det vanligare att samarbetet mellan städerna utförs med hjälp av internationella nätverk, organisationer och projekt.

Nätverks- och projektarbetet är ändå mestadels Europacentrerat på grund av den tillgängliga EU-finansieringen. Om man även i vänortsverksamheten endast fokuserar på europeiska vänorter blir det internationella samarbetet rätt så Europacentrerat och perspektivet utifrån går förlorat.

Det som föreslås i fullmäktigerelationen, att se över vänortsrelationerna, är viktigt att göra regelbundet. Verksamhetsområdet föreslår ändå inte att staden avslutar eller så att säga fryser vänortsrelationerna på grund av de tidigare nämnda orsakerna. Ett undantag utgör om Kommunförbundet eller utrikesministeriet rekommenderar detta eller i vissa fall om vänortsrelationerna länge varit passiva, eftersom relationerna vanligtvis varit långvariga.

Det rekommenderas inte att inleda nya vänortsrelationer, eftersom vänortssamarbetet inte längre är en central form i det internationella samarbetet. Det internationella samarbetet baserar sig främst på projektsamarbete, för vilket man också får finansiering utanför staden. Avsikten är att utöka de gemensamma projekten med flera europeiska städer. Vid upprätthållandet och granskningen av relationerna är det viktigt att överväga Vandas och vänorternas behov av internationell verksamhet på lång sikt.

Stadsstyrelsen 25.4.2022 § 20

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Suvi Karhu och de 22 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet ändrade tf. stadsdirektören det fjärde textstycket i svaret enligt följande:

Vanda har inte utövat samarbete med den ryska vänorten Kineshma i över tio år, *och därför kan vänortsverksamheten anses ha förfallit. Av denna anledning finns det inte heller något omedelbart behov av att avsluta vänortsverksamheten.*

Vidare antecknades att tf. stadsdirektören kompletterade sitt förslag på så sätt att en förteckning över Vandas vänorter läggs till i svarets första textstycke.

Beslut:

Förslaget godkändes med förändringarna som framgår av behandlingsdelen.

Stadsfullmäktige 23.5.2022 § 12

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Bilaga:

- Suvi Karhus och 22 andra ledamöters undertecknade motion om att se över Vandas vänorter

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Elina Värtö, chef för internationella ärenden, fornamn.efternamn@vantaa.fi